

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום שלישי ח' אייר תשפ"א | דף היומי בבלי: יומא ט | דף הכולל: יומא ז.
דף היומי בהלכה: מסעיף ו' עד תחילת סימן תקפ"ג.
מוסר: שם עולם - ועתה נבוא לעניננו' עד 'והנה התנא אמר'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: 'כללו של דבר ישוב אדם' עד שער התורה 'ועתה יש לי לכתוב'

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirshu@dirshu.co.il

המרד הירדני – למה זה מעניין אותנו? | הגורלות של מרן שר התורה שליט"א | עד היום אין לו שום הסבר לכך – מפיו יצאו מילים אחרות לגמרי ממה שתכנן לומר... | 2129

על דא ועל הא

גם הנסיך חֲמִזָּה חפץ בשלום עמו, ומאחר ויש לו ביקורת רבה על התנהלותו הרהבתנית של אחיו ועל השחיתות הפושה בכל תחומי החיים בירדן, החליט לשים נפשו בכפו ולנסות לתפוס את כס המלוכה

החדשות המסעירות מהממלכה השכנה, ומוסר ההשכל שאנו יכולים ללמוד מהן לעבודת ה'

יעקב א. לוסטיגמן

גם חמזה כמותם, חפץ בשלום עמו, ומאחר ויש לו ביקורת גדולה על התנהלותו הרהבתנית של אחיו והשחיתות הפושה בכל תחומי החיים בירדן, החליט לשים נפשו בכפו, ולנסות לתפוס לעצמו את כס המלוכה.

מדובר בסיכון גדול מאוד. לא מן הנמנע שהמלך יחליט להדיח את ראשו של המורד מעל כתפיו כעונש על כוונותיו הזדוניות. כשמדובר בחמזה הנסיך הסכנה גדולה שבעתים, שכן המלך עבדאללה הוא אחיו רק מאב ולא מאם, ספק גדול עד כמה גדולה היא האחוה השוררת ביניהם...

הנסיך הירדני לא ידע, אבל כל הפגישות שקיים עם אנשיו, תועדו. כל שיחות הטלפון שביצע הוקלטו בזמן אמת. סוכני חרש עקבו אחריו ודיווחו על כל תנועה שלו, וכאשר החליט לקדם את התוכנית ולהביא אותה לשלבים מעשיים יותר, הגיע מפקד צבא ירדן והתדפק על דלתו.

"התוכניות שלך גלויות וידועות לנו", אמר מפקד הצבא. "השיחות שלך הוקלטו, והשותפים שלך נעצרו כולם, עד האחרון

הממלכה הירדנית רעשה וגעשה. יורש העצר לשעבר, הנסיך חמזה, ביקש להדיח את אחיו המלך עבדאללה השני, ולתפוס את כס המלוכה תחתיו.

וכל כך למה?

לא בגלל שהוא רוצה להיות המלך, מה פתאום, וכי על עצמו הוא חושב? הרי הוא בן לחוסיין מלך ירדן, נינו של עבדאללה הראשון, אשר כל מלכותם לא היתה בשביל עצמם ומעולם לא חשבו על עצמם ולא נהנו ממלכותם כמלוא נימה. רק בני האומה הירדנית היו בראש מעייניהם.

הארמון המפואר? לכבוד הממלכה! מכוניות הפאר והבגדים ההדורים? אלו נועדו לכבד את המורשת הירדנית! העובדה שכל בני המשפחה יושבים איש תחת גפנו ותאנתו ומתפרנסים על חשבון האומה הירדנית בלי שינקפו אצבע למענה? נו באמת... מה רציתם? שהנסיך יעבוד? עוד מעט תאמרו שהוא גם חייב לתת לכם דין וחשבון כמה כסף הוא שאב מקופת הממלכה...

מזימה כלשהי - מוסר השכל, לפעמים נדמה לנו שאנחנו עושים את מעשינו בסתר, באין רואה, אבל אי אפשר להתחמק מעינו הפקוחה של המלך!

מוסר השכל נוסף שיש לנו ללמוד מהסיפור הזה: אדם שיש בלבו תאוה לשלטון, או לכל דבר אחר, גם אם הוא יכלא אותה במשך שנים רבות, מתישהו היא עלולה להתפרץ ולהכהות את התודעה שלו - בלשון חז"ל זה נקרא "אל תאמן בעצמך עם יום מותך".

הנסיך חמזה הכיר היטב את אחיו ואת יכולותיו. הוא ידע שהמלך צופה ועוקב אחריו ובכל זאת התפתה לחשוב שאולי הוא יצליח להוביל כנגדו מזימה שתביא להדחתו - מוסר השכל:

התאוה הגדולה משבשת את השכל הישר.

"כל השותפים במעל נעצרו וצפויים להיענש בחומרה, אבל אחיו של המלך יצא ללא פגע והשניים כבר הופיעו יחד בפומבי כאילו לא קרה דבר. חמזה נדרש רק להתנצל בפומבי ולקבל על עצמו את מרותו של המלך בהודעה שתתפרסם לאומה - המוסר השכל החשוב ביותר שנלמד מכל הסיפור הזה: אנחנו בניו של הקב"ה. אנחנו לא זרים לו, ולכן גם אם חטאנו לפניו ומרדנו בו חלילה וחלילה, "ישראל עם קרובו", אם רק נחזור בתשובה ונקבל על עצמנו בקבלה מוחלטת שלא לשוב לכסלה עוד, הקב"ה בוודאי יסלח לנו וישליך במצולות ים את כל חטאינו".

שבהם. עכשיו גם אתה מצווה שלא לצאת מביתך ולא לשוחח עם איש עד שהמלך יחליט כיצד לנהוג בך, באחיו המורד וכפוי הטובה".

הפרשה התפרסמה במהירות והכתה גלים ברחבי העולם. שמעו של הנסיך חמזה יצא למרחוק, והעולם כולו עקב אחרי הפרשה עד לסיימה הטובה: כל המורדים עדיין כלואים מאחורי סורג וברית, והמנהיג שלהם, הנסיך חמזה, התנצל בפומבי ויצא לחירות. הוא הרי לא אמור להיענש כמו אזרחים מן השורה, גם אם הוא היה זה שפיקד עליהם. איתם ימוצה החוק והוא ייפטר לחיים טובים ולשלום.

למה? כי הוא אחיו של המלך, וגם אם הוא ביקש למרוד בו ולמרות שהמלך מאוד מאוד כועס עליו, ונפגע ממנו עד עמקי נשמתו, הוא עדיין סולח ומוחל לו, ומשחרר אותו לחופשי בתקווה שלא ינסה לשוב ולמרוד בו.

עד כאן תיאור הדברים כפי שאירעו בממלכה הירדנית בשבועות האחרונים.

ועכשיו למוסר ההשכל שכדאי לנו ללמוד מכך.

קודם כל, המלך עבדאללה ידע שאחיו הנסיך עלול לנסות ולמרוד בו. הוא לא הופתע ממעשיו, לראיה העובדה ששיחותיו הוקלטו וסוכני חרש עקבו אחריו עוד לפני שידעו בכלל שיש

שביבי אורה

"ניגשתי אליו ושאלתי אותו מדוע הוא ממתין לי. במקום תשובה הצביע האיש הצביע על כסא גלגלים שעמד בסמוך וסימן לי לשבת עליו"...

שביבי אורה אחר מיטתו של הגאון רבי ירחמיאל קראם זצ"ל, מגדולי מזכיי הרבים בדורנו

אומר בנו.

"בפעם האחרונה שהגעתי למקסיקו, הופתעתי למצוא בשדה התעופה עובד מקומי, כהה עור, שהמתין לי ברידה מהמטוס, ובידיו שלט גדול עליו כתוב בלשון הקודש "הרב ירחמיאל קראם". "ניגשתי אליו ושאלתי מדוע הוא ממתין לי, הרי אנחנו עוד לא עברנו את החתמת הדרכונים, לא אספנו את הכבודה, הנהג אמור להמתין לי בחוץ..."

"אבל האיש הצביע על כסא הגלגלים שעמד בסמוך, וסימן לי לשבת עליו. כשלא שיתפתי פעולה הוא התקשר לאחר מיהודי מקסיקו שאמר שהקהילה הכינה עבורי את ההפתעה הנעימה הזאת, כדי שאוכל לשבת על כסא ולא אצטרך לצעוד את המרחקים הגדולים בשדה התעופה, מנקודה אחת לרעותה עד שאגיע אל היציאה מבית הנתיבות.

"התיישבתי על הכסא, ואכן חסכתי כוחות, כאבי רגליים וכאבי גב שבדרך כלל היו מנת חלקי כשצעדתי את המרחקים הגדולים

ישראל ויים

היהדות החרדית במקסיקו סיטי, בירתה של מקסיקו, חייבת הכרת חוב עמוקה מאוד לגאון רבי ירחמיאל קראם זצ"ל, שהיה מוסר את נפשו למען חיזוק וביסוס חומות הדת במקסיקו. לא פעם ולא פעמיים היגע הרב קראם לעיר ושהה בה זמן ממושך, בעודו מעמיד תלמידים הרבה ומקים את עולה של תורה.

ואכן, יהודי מקסיקו מלאים הערצה והוקרה לרב קראם על מפעלותיו הכבירים, הכרת הטוב שהרבו להפגין כלפיו בחייו, ושהרבו להעלות על נס לאחר פטירתו.

בפעם האחרונה שהגיע הרב קראם לבקר במקסיקו, הכינו לו היהודים הפתעה לא צפויה. הרב קראם עצמו סיפר על כך, אבל לא מיד עם שובו, ומעשה שהיה כך היה, כפי שמספר אותו בנו הג"ר יעקב שליט"א.

"כשנפל אבינו מורינו זצ"ל למשכב, ונחלש מאוד עד שלא יכול היה לצעוד על רגליו, הוא סיפר לבני המשפחה את הסיפור",

בשדה התעופה.

"היה זה מסר משמים! הרעים הרב קראם בקולו, "משמים שלחו לי אזהרה. ירחמיאל, אם לא תיטיב ותשפר את מעשיך, בקרוב תמצא את עצמך בכסא גלגלים! אבל אני לא השכלתי להבין את הרמז, שמחתי על כך שנחסכה ממני הטרחה, ולא לקחתי מהמקרה הזה מוסר לעבודת ה', ולכן אירע לי מה שאירע, וכיום אני נאלץ לשבת בעל כרחי בכסא גלגלים, ולא רק בשדה התעופה..."

כשאנחנו רואים כמה תבע רבי ירחמיאל זצ"ל מעצמו, ואיך היה לומד מוסר מכל דבר שנקרה לפניו, עד שהיה מלקה את עצמו על כך שלא למד מוסר ממקרה אחד בודד, שבו לא עשה זאת כראוי לפי דעתו - כשאנחנו רואים את כל זה אנחנו מבינים כיצד הצליח הרב קראם לחולל גדולות ונצורות בכל יום ימי חייו, כי התביעה שהיה תובע מעצמו היתה מקסימלית, וכל רגע פנוי היה מנצל לעבודת ה'. ולוואי ונזכה להדבק בדרכיו וללמוד ממעשיו הטובים.

פרשת השבוע

כאשר יש שני 'חיובים' שוים במנין הנץ של מרן הגר"ח קניבסקי, פונה הגבאי לרבנו שיערוך ביניהם גורל. מרן פותח את סידורו באקראי, ובודק את האותיות שבתחילת השורות לאורך כל העמוד

הגורלות של מרן שר התורה שליט"א

מקור עשיית גורל בדרך זו, מבוסס ככל הנראה על שיטת הגורל המיוחסת להגר"א, כפי שהביאה במסורה הצדיק רבי אריה לוי זצ"ל, כפי שקיבלה מסבו רבי חיים ברלין זצ"ל. וכן מובא בספר 'בית אמי' שבגורל זה היו משתמשים כדי להשיב על שאלות גורליות. הגורל היה מתבצע על ידי דפדוף בספר התנ"ך על פי סדר מסוים, והפסוק שעולה רומז לתשובה. ולא רק את אופן עשיית הגורל קיבל רבי אריה מרבו, אלא גם את התנ"ך כפול הטורים שבו משתמשים לעריכת גורל זה.

ושמענו מנכדו של רבנו הגר"ג הונסברג שליט"א, שבחורי ישיבה שאלו שיש להם בעיה בישיבה, יש גנב ולא יודעים מיהו, וגונב הרבה דברים, האם יכולים לעשות גורל הגר"א. רבנו חשב לרגע וענה: "לא כל אחד ראוי לעשות גורל הגר"א. שיהיה בהצלחה שיתפטרו מהגנב".

ובענין גורלות ופיס מורה רבנו מדברי הגמרא 'מנין שאין שואלין בגורלות, שנאמר תמים תהיה', חוץ מהיכן שכתוב בהלכה, כפי שהבאנו כאן.

(דברי שיח)

ונתן אהרן על שני השערים גְּרָלוֹת (ויקרא טז ח)

מנין הנץ של מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א יצא שמעו בכל העולם. בעוד העיר בני ברק על חכמיה וסופריה נמים את שנתם לקראת יום נוסף של עבודת ה' מפרכת בהיכלי התורה והיראה, הזריזין מקדימין להשכים כוותיקין, והיותר זריזין באים מכל קצווי העיר לבית הכנסת לדרמן.

מובן שבשל כך בית הכנסת מלא מפה לפה, והדבר יוצר שאלה מעניינת כמעט דרך קבע. בביאור הלכה סי' קל"ב כתוב, שאם יש שני אבלים שווים, כגון של שבעה או של שלושים או י"ב חודש של יארצייט, יטילו גורל ביניהם. במקרים אלו הגבאי פונה למרן שליט"א שיערוך את הגורל.

מרן שליט"א פותח את סידורו באקראי, ומחפש לאורך העמוד באותיות שמתחילות את השורות, את שמות המתפללים, וכפי שאירע ביום שני: היו שני אבלים, האחד ששמו מתחיל באות א' והשני באות ד', מרן שליט"א סקר עמוד אקראי בסידורו, והאות הראשונה היתה א'.

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה ראשית מדי יום אצלך בחייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד... אקטואלי ומרתק הצטרפו בחינם לאלפי מנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח
בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'.

חמי צלצל לאביו של הבחור: "שלום, מדברים מהישיבה". האב שאל: "נו, מה עכשיו?" באותו רגע קלט חמי שהאבא כבר חיכה לטלפון שיבשר לו ש'הבן יקיר' שוב עושה בעיות... לפתע יצאו מפיו מילים אחרות לגמרי ממה שתכנן לומר. עד היום אין לו שום הסבר לכך...

Yossi Zamir/Flash90

האב שאל: "מה עכשיו?"

ברגע זה הבין חמי שהאבא בעצם חיכה לטלפון הזה. הוא חיכה לשמוע ששוב הבן שלו עושה בעיות, ורק צרות הוא מביא עליו ועל משפחתו. באותו חלקיק שניה הוא הבין, כי הבחור נמצא כבר שנים ארוכות תחת הרושם שכולם מיואשים ממנו, ואם הוא ידבר כמו שתכנן, ויאמר לאבא כי אכן יש צרות והבחור אינו מצליח להשתלב, הרי שהוא סותם את הגולל על כל אפשרות לצאת מהמצב הזה אי פעם.

באותו רגע אמר חמי את המילים שהקב"ה שם בפיו. אין לו הסבר אחר מדוע נהג כך: "רציתי פשוט לספר כמה נחת יש לנו מהבחור, כמה הוא מצליח ומתקדם. ממש הפלא ופלא".

האב נשם לרווחה. השיחה הסתיימה בנעימות.

הבחור ששמע את הכל שאל את חמי: "למה עשית את זה?"... את השאלה הזאת המשיך הבחור ושאל את עצמו שוב ושוב. הוא היה מוכרח לענות את התשובה ולתת הצדקה לשיחה הכי בלתי צפויה ששמע בחייו.

היום הוא כבר נשוי, מגדל את ילדיו בדרך התורה, וקובע עתים לתורה כמה שעות כל יום. קל לשער מה היה קורה אם חלילה היה חמי מדבר עם האב כמו שחשב בתחילה. היה זה חסד השם והשגחה פרטית מופלאה, שהוא אמר את המילים הנכונות.

חמי טוען כי אמנם הוא ניחן בהבנה חינוכית, אבל הפעם ההבנה החינוכית שלו היתה כי הבחור חייב להסתלק מהישיבה. בעצמו הוא אינו מבין איך הוא אמר מה שאמר, ובמילים ספורות זכה להציל דורות.

(גליון השגחה פרטית)

זה עשרות שנים שחמי עוסק בחינוך. הוא עומד בראשות ישיבה בירושלים לבעלי תשובה ולנערים מתמודדים, כאלו שלצערנו נפלטו מהמסגרת אבל הם רוצים לחזור ולחיות כיהודים חרדיים עובדי השם.

עבודתו של חמי מורכבת ורגישה. המון בחורים עוברים דרכו, והוא מתאמץ לראות בכל אחד את הטוב והיפה, להרעיף טללי תחיה על נפשם הצמאה והמחפשת ולהאיר את נשמתם באור התורה ועבודת השם.

באחת השנים הגיע אליו בחור מלוס אנג'לס שהתרחק מאד מדרך התורה. הוא עשה ממש ככל העולה על רוחו. אחרי תקופת מה קרא לו חמי ושאל אותו: "למה הגעת לכאן?" ענה הבחור: "כי אבא שלי שלח אותי".

"זאת לא סיבה מספקת", ענה חמי, "לכאן באים בחורים שרוצים להתקרב ולהתקדם, ואנחנו כאן כדי לעזור להם. אם לך אין תוכניות להתאמץ, אין לך מה לעשות כאן".

הבחור ביקש שיתנו לו צ'אנס לעוד כמה חודשים. הצ'אנס ניתן אבל המצב לא השתנה. שוב קרא לו חמי והפעם אמר כי למרבה הצער אין ברירה. השפעתו של הבחור ניכרה גם בין כתלי הישיבה, וזה כבר היה דבר שלא יכלו לאפשר בשום אופן.

"אבל מה אומר לאבא שלי?" שאל הבחור. "אני לא יכול לומר לו שאני מסולק".

חמי ראה שהבן פוחד מאבא שלו ורוצה לכבד אותו, ואמר לו: "אני אדבר עם אבא שלך".

חמי הרים טלפון אל מעבר לים: "מדברים מהישיבה..."

החפצים בחיים - חפץ חיים יומי

אדם שיודע בוודאות שאחד מהאנשים שלפניו גנב ממנו חפץ, ורוצה לחפש אצל כולם - האם הם מחויבים לאפשר לו?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר חפץ חיים

לגבי היזק ממנוני שנגרם לו, הניסיון קשה עוד יותר. בסעיפים הנלמדים היום ב'חפץ חיים' (כלל ו' מהלכות רכילות סעיפים

אם לגבי כל רכילות שאדם נכשל בשמיעתה, עומד בפניו נסיון קשה שלא לקבלה, על אחת כמה וכמה כאשר מדובר בשמועה

זה שהלשין, או שהציע לו מחיר משתלם יותר, ועושה זאת כדי לדחות מעליו את תרעומתו של החוכר הקודם. וכן על זו הדרך בדוגמאות אחרות שעשויות לקרות.

עוד כותב ה'חפץ חיים' כי על אחת כמה וכמה שאסור לחשוך ביהודי סתם כך, ללא בסיס, רק מחמת תחושות והשערות. ועל כך נאמר 'בצדק תשפוט עמיתך'. בביאורים ומוספים שבמהדורת 'דרשו' מביאים נידון מעניין בקשר לכך - באדם שיודע בוודאות שאחד מהאנשים שלפניו גנב ממנו חפץ, ורוצה לחפש אצל כולם: כתב הגרש"ז אויערבך (שו"ת מנחת שלמה תנינא סי' קלג אות ח) שמסתבר שמחויבים כולם לתת לו לבדוק אצלם, מדין השבת אבדה, וכדי לסייע להציל עשוק מיד עושקו. ומוסיף, כי העצה שלא יפגעו מכך שחושד בהם היא, שיאמר להם שהחשד הוא רק על אחד מהם, אלא שאותו אחד אינו מוכן להיבדק אלא א"כ כולם נבדקים.

ג-ד) עוסק רבנו בדוגמה כזאת, באדם שהיה לו היזק בעסקיו ולא נודעה לו הסיבה לכך. וכגון שחכר 'ארענדע' - בית מזיגה משר, וסילק אותו השר, ואינו יודע אם היה זה כתוצאה מהלשנה וכו', ובא אדם וסיפר לו כי אכן פלוני הלשין עליו בפני השר.

גם במקרה זה עליו להתחזק ולא להאמין לדברים, אלא לחוש בלבד. גם אם הוא שומע שאנשים מטיחים את ההאשמה הזאת בפני 'המלשין', והלה שותק - אין לו להחליט בדעתו מחמת כך שהדבר אמת.

אמנם, למרות שמדובר בניסיון קשה, יש בו צד קל יותר, וכפי שמסביר ה'חפץ חיים', שבעסקי ממון כגון אלו, ייתכן מאוד שאלו העומדים מאחורי הפצת החשדות - עושים זאת מתוך אינטרס, ולא האמת היא שמדברת מתוך גרונו. ובדוגמה דלעיל: ייתכן שהשר מפיל את ההאשמה על אותו פלוני, ומספר שהוא

דקה מתוקה - 60 שניות מרתקות על הדף היומי

האם מותר לתת שם לבית הכנסת ע"ש חיה טמאה?

יומא דף ט

רבי יוחנן בן תורתא

הייתה כה גדולה עד שלא ידע איך להגיב על ההצעה. מה היה עליו לענות להם?

תשובה: אם בני המשפחה מתעקשים לתת למדרשה שם של כלב, אולי מותר. והוא על פי דברי התוס' ישנים (יומא ט, א) וז"ל: אמר רבי יוחנן בן תורתא... בפסיקתא (רבתי פי"ד) מפרש שנתגייר על ידי פרה. עכ"ל, הרי שאין זה גנאי לקרוא לרבי יוחנן על שם התורתא מאחר ועל ידה נתגייר. כך יתכן שאין בזיון לקרא למדרשה על שם כלב כיוון שעל ידו חזרה המשפחה בתשובה.

ויעוין גם בירושלמי סוף תרומות באחד שחלק כבוד לכלבו משום שהציל את אשתו, והושיב את הכלב בראש השלחן ליד חכם, כהכרת הטוב. ומצינו גם במסכת גיטין (נו, א) שחמיו של רבי עקיבא נקרא 'כלבא' - שבוע' הרי שאין בזה בזיון.

הצעתי את השאלה לפני הגרא"ל שטיינמן, שהשיב: מה אכפת לנו איך הם יקראו לבית המדרש?... יקראו באיזה שם שיקראו, העיקר מבחינתנו הוא להגדיל תורה ולהאדירה, שיקום במקום בית מדרש, שיפיץ תורה וקדושה ובו יתקיימו שיעורי תורה לילדים, לנוער ולמבוגרים, ויתקרבו בני המקום לשמירת תורה ומצוות.

(כאיל תערוג)

מעשה שהיה עם פעיל 'לב לאחים' מארה"ב שביקר בארה"ק בעיצומה של המלחמה בעזה. הוא ביקש לבקר בשדרות ולצאת יחד עם הרכז המקומי לפעילות. כאשר נסע עם הרכז לביקור-בית נשמעה לפתע אזעקה שחייבה אותם להיכנס למרחב מוגן תוך שניות ספורות. הם הסיטו באופן מידי את הרכב לשולי הדרך ושניהם קפצו החוצה ורצו לפתח בניין סמוך. בדרכם שמו לב כי תוך כדי העצירה המהירה פגע הרכב בכלב קטן ודרס אותו. בינתיים השניים ניצלו את ההזדמנות ונכנסו לבקר בביתם של שתיים מהמשפחות הגרות בבניין אליו נכנסו. כשיצאו מהביקור ראו בני משפחה מהבית הסמוך שעומדים ליד הכלבלב המת ומבכים אותו מרה. הם ביקשו לשוחח עם בני המשפחה ולהתנצל לפניהם על הנזק שגרמו להם בשגגה. הפעיל אף הוציא מכיסו שטר של מאה דולר והציע לפצות אותם שיוכלו לקנות כלב חדש. בני המשפחה הופתעו והתפעלו מאד מהיחס, הזמינו אותם לעלות לביתם ונכנסו לשיחה ארוכה. כשבסיומה סידר להם הרכז אברך שיבוא ללמוד פעם בשבוע.

יום אחד התקשר אבי המשפחה אל הרכז ואמר שיש לו בקשה. המשפחה רוצה לפתוח 'מדרשה' שיתקיימו בה חוגים ליהדות וילמדו בה תורה. הם רוצים להנציח על המדרשה את שם הכלב שנדרס - איגור, ולקרוא למדרשה 'זכרון איגור'. תדהמתו

התפילה בימי הנוראים - בלחש או בקול רם?

ובקשות פרטיות שמוסיף המתפלל, לכל הדעות יש לבקש בלחש. וכמו כן, לכל הדעות, אין להגביה את הקול בתפילה יותר מדי, כיון שזהו מעשה 'נביאי הבעל' שהיו בזמן אליהו הנביא, וכן עלול הדבר לבלבל אף את המתפללים מתוך מחזור. ושליח הציבור, רשאי להגביה את קולו, ואף רצוי הדבר, כיון שבכך נשמעת תפילתו כנדרש, וגם מתעוררת כוונת הציבור.

[שו"ע תקפב, ט, ומשנ"ב כד; ביאורים ומוספים דרשו, 30; שע"ת קא, ג]

בכל ימות השנה, יש להתפלל את תפילת 'שמונה עשרה' בלחש, כדי שלא לבלבל את המתפללים בעל פה; אולם, בימים הנוראים, בהם התפילה אינה שגורה בפי המתפללים, וכולם מתפללים מתוך מחזור - מותר להתפלל בקול רם, שהרי התפילה מתוך המחזור מסייעת למתפללים שלא להתבלבל. ועל פי הזוהר הקדוש ודברי המקובלים, גם בימים הנוראים ראוי להתפלל בלחש.

האם מותר לבכות בתפילות הימים הנוראים?

השנה. ופירשו את דבריו, שאין לאדם לעורר את הבכי בכוונה תחילה, אולם, מי שמרוב דביקותו בעת התפילה מתעורר לבכי, רשאי לבכות. ובדומה לכך, כתב המשנה ברורה אף בנוגע לבכייה בכל שבת - שאסור לאדם לעורר את עצמו לבכי, אבל אם מרוב דביקות בה' הוא מתעורר לבכי, רשאי לבכות.

[ביאורים ומוספים דרשו תקפב, 30]

יש שכתבו, שנוהגים לבכות בתפילות הימים הנוראים, ואפילו כשחלים בשבת. והוסיף, שמי שמתעורר לבכייה רבה בתפילתו בימים אלו, אות היא כי באותה שעה הוא נדון בשמים. ויש שכתב, שהבוכה בתפילתו - הכוכבים והמזלות בוכים יחד עמו, ותפילתו נשמעת. וכתבו האחרונים, שאף מי שאינו יכול לבכות, יתפלל בקול בוכים, ועל כך נאמר: "שְׁמַע ה' קוֹל בְּכִי".
ויש מגדולי האחרונים שהורה כי אין לבכות בתפילות ראש

עד מתי ניתן לאחל "לשנה טובה תכתב ותחתם"?

חבירו כצדיק, שנחתם כבר בראש השנה לחיים טובים. וכן מנהג רוב ישראל, לומר: "לשנה טובה תכתב ותחתם לאלתר לחיים טובים ולשלום".

וניתן לברך בנוסח זה עד חצות היום של היום הראשון של ראש השנה, אך לאחר מכן אין לברך אלא ב'גמר חתימה טובה', כנהוג. (ויש אומרים שניתן לברך כן עד חצות היום השני של ראש השנה).

[שו"ע תקפב, ט, בהגר"א כד, ומשנ"ב כה; ביאורים ומוספים דרשו, 31; על פי המנהג]

בלילה הראשון של ראש השנה, לאחר תפילת ערבית, נוהגים שכל אחד מברך את חבירו בברכת: "לשנה טובה תכתב", ולאשה אומרים בלשון נקבה: "תכתבי".

ויש מהאחרונים שכתבו, שאין להוסיף "ותחתם", כי עבור ה'בינונים' מישראל, החתימה היא ביום הכיפורים, ורק לצדיקים ולרשעים החתימה היא בראש השנה.

אולם, יש שכתבו, שיש להוסיף 'ותחתם', כדי להחזיק את

* בנוגע לטעויות שונות בתפילה, נאמר הכלל שהמתפלל יכול לתקן את טעותו 'תוך כדי דיבור', שהוא משך הזמן הנדרש לאמירת שלוש מילים; ויש אומרים - ארבע מילים; והלכה כדעה ראשונה.
* יש שנהגו להתפלל את תפילות העמידה בראש השנה וביום הכיפורים בכריעה; ועליהם להזדקף בתחילות הברכות ובסופיהן, ולכרוע רק בתחילות ברכה ראשונה וברכת 'מודים' ובסופיהן.
* הגאונים תיקנו לומר בתפילות עשרת ימי תשובה ארבע בקשות: 'זכרנו', 'מי כמוך', 'וכתוב' ו'בספר'. ומי שדילג עליהן, ונזכר לאחר שאמר שם ה' בחתימת הברכה, יאמרו בסיום התפילה, ב'אלקי נצור'.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

מדוע תולשים עשבים בבית הקברות לאחר הקבורה?

"וַיִּצְיָצוּ מֵעִיר כְּעֶשֶׂב הָאָרֶץ."

ואסור לקיים מנהג זה בחול המועד, משום איסור מלאכה; ויש מתירים, אך המנהג להחמיר. וכן האבלים אסורים בתלישת העשבים אף בימות החול, כיון שאסורים במלאכה.

[סימן תקמו, סעיף יב וס"ק כה; ביאורים ומוספים דרשו, 36-37; קיצור דברי סופרים אבילות לא, רנא]

אסור לעקור עשבים וצמחים בבית הקברות, מפני כבוד המתים; אך כמובן, מותר לעוקרם לצורך פינוי שטח לקבורה. וכן מותר לתלוש עשבים לצורך קיום מנהג ישראל משנים קדמוניות, לתלוש עשבים ביציאה מבית הקברות לאחר קבורת המת, ולהשליכם לאחור; כְּרִמְזוּ לתחיית המתים, שנאמר עליה:

הלוח היומי

ח' באייר | הר' זונדל ב"ר א. צבי הירש קרויזר זצ"ל, ב' אור החמה

ביום זה החלו פרעות תתנ"ו בקהילות שו"ם, במהלך מסע הצלב הראשון, כאשר תחילתם בטבח עשרה מיהודי קהילת שפיירא עקה"ש לאחר שסירבו להמיר את דתם, והמשך במאות הרוגי קהילת וורמייזא הי"ד ומגנצא ועוד קהילות שבהם טבחו באלפי יהודים הי"ד ושרפו בתי"כ, על פרעות נוראות אלו, חוברו קינות נוספות לתשעה באב.

יארצייט:

תקצ"א: ר' ירחמיאל ב"ר יעקב יצחק (היהודי הקדוש) רבינוביץ זצ"ל, מפשיסחא.

תרח"צ: ר' עזרא ב"ר יהודה לייב אלטשולר זצ"ל, אב"ד וואינוטא ועוד, ב' תקנת עזרא, תקנת ארצות, תקון דרך החיים ועוד.

תש"ג: ר' משה מרדכי ב"ר יעקב אריה מטריסק הי"ד.

תשד"מ: ר' דוד אלכסנדר ב"ר שמרי' מלינובסקי זצ"ל, ר"י אור התורה וב' אמרי דוד.

תשע"ד: ר' זונדל ב"ר א. צבי הירש קרויזר זצ"ל, ב' אור החמה.

כ"ג לעומר

יארצייט הגאון רבי זונדל ב"ר אליהו צבי קרויזר בעל ה"אור החמה"

להתייחס בכבוד לכל אדם

בשכונתו של הגאון רבי זונדל קרויזר זצ"ל היה גר אדם של"ע נטרפה דעתו, והנ"ל היה מטרידו מידי פעם בסיפורי הבל, ורבינו היה מקשיב לו במתינות, ואף שהיה מיוחד בשמירת רגעיו, מצא לנכון לבטל מזמנו עבורו כדי לכבדו. (זהרי חמה עמ' רטז)

נשתדל להאיר פנים לכל אדם ולכבד כל אדם באשר הוא, ואף אנשים הפחותים ברמה מאיתנו

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il